

דַּרְשֵׁנִי קַרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א - שיעור מוצ"ש, בית הכנסת פרי מגדים, צפת - השיעור נמסר במוצ"ש פרשת עקב, תשפ"ד

להוריד את השמים לארץ

כתוב בפרשה (פרשת עקב): "הן לה' אלקיך השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר בה". שואל האלשיך הקדוש: יש פה משהו לא מסודר לפי הסדר. האם מתחילים מלמטה למעלה או מלמעלה למטה? לכאורה, איך הסדר אמור להיות? לא משנה אם מלמעלה למטה, אבל צריך שיהיה סדר.

אז היה צריך להתחיל: "הן לה' אלקיך הארץ", שלב הבא "השמים", שלב יותר גבוה "שמי השמים". או הפוך - תתחיל מלמעלה, אין לי בעיה. תתחיל מ"שמי השמים", אחר כך "השמים", ואחר כך "הארץ".

התורה לכאורה הולכת בצורה לא מסודרת: "הן לה' אלקיך השמים" - זה באמצע, ו"שמי השמים" - זה יותר גבוה, וזה אחריו יורד כמה מדרגות למטה - "הארץ". לא מסדר. שאלה גדולה מאד.

כותב האלשיך: זה מסדר מלמטה למעלה. כן, הסדר פה מסדר בדיוק הפוך - מלמטה מתחילים ועולים למעלה. הדרגה הנמוכה זה "השמים", יותר גבוה מזה "שמי השמים", יותר גבוה זה "הארץ" שלנו. יותר גבוה משמי השמים זה פה בארץ שלנו, איפה שאתה מתמודד. איפה שאתה מתמודד ויש לך נסיונות ואתה יודע להתגבר - זה יותר גבוה משמי השמים. למה? כי שם כלם רובוטים. מלמעלה כלם מתכנתים, מסדרים. מי שמתמודד - זה בארץ. בארץ מתמודדים. וזה כבר משהו אחר לגמרי, זו המדרגה הגבוהה ביותר שיכולה להיות.

הגר צדק וחפוש אחר האמת

ספר הרב יעקב אדלשטיין בהספד על הרב חיים גריינמן. ספרנו אותו כמה פעמים, אבל עכשו זה מתאים אז אני מזכיר אותו שוב.

הוא ספר שגר צדק ספר לו את מה שהוא עבר עד שהוא התגיר. אותו גר צדק אמר: "הייתי גוי משעמם, היה לי כסף כמו מים ויהי לי מלא זמן מיתר ולא ידעתי מה לעשות. החלטתי לבדק את הדתות - איזו דת הכי מתאימה? אני אבחר מה שהכי מתאים".

"במה אתחיל?" אמרתי, "אלך לדת האסלאם". התקשרתי לאיזה שיח אהוד, אמרתי לו: "אני צריך שתסדר לי שיח שילמד אותי את הדת של האסלאם, אבל משהו מיוחד, לא משהו דביעבד". אומר לי: "תשמע, יש לי משהו והוא לוקח הרבה כסף". אצלי כסף זה לא בעיה, וגם אני מחפש את האמת, אז אמרתי לו: "אל תדבר אתי על כסף, אצלי כסף זה הדבר האחרון שמעניין אותי. רק תסדר לי משהו ברמה גבוהה".

ובאמת סדר לי משהו. שכרתי בית מלון באותו מקום לחדש, ובאתי ללמד. כל יום אני לומד, משלם לו ממש המון כסף. שבועיים עברו. אחרי שבועיים מגיע המשרת של השיח הזה.

אומר: "אתה יודע, שבוע הבא אין שיעורים". "למה?" אומר לי: "השיח הזה עולה לאלקים, מדבר אתו, מביא נבואות, גלויים, עניינים". אמרתי לו: "תגיד לי, האם גם אני יכול לבוא עם השיח הזה להביא גלויים, עניינים?" אומר לי: "תגיד, אתה נורמלי? הריח קדש קדשים, הוא כבר עבר בתאים שלו הרבה. אתה רק התחלת".

"אם אני בכל אופן רוצה להצטרף, מה אני אמור לעשות?" הוא התחיל לרמז לי: "אתה יודע... משהו צניע... יכול לעזר... בכל צ'ק ש מלבו כזה של הסכום, נכון? מלא אותו". בשבילי זה היה "צניע". מלאתי את כל המלבו באפסים, שמתי לו ביד. הוא אומר לי: "אתה מצטרף אתנו למסע".

באמת, מוצאי שבת בשעה שתיים בלילה, עליתי לאוטו. במקום שנעלה לשמים, אנוחנו רק יורדים. יורדים ויורדים. מנהרה ועוד מנהרה. לאן הגענו? לאיזה אוכלם ענק. אתה יודע מי היה שם? נשיאים, ראשי ממשלות, אנשים ענקיים.

מה הם עשו שם שבוע שלם? שתו שתיה חריפה, הקיאו, שזכו על הרצפה, קמו, וחזרו חלילה. ככה נמשך שבוע שלם. אמרתי לעצמי: "אני לא מבין, זה נקרא דת? זה לא מתאים לי פה".

עשיתי סבוב, הלכתי. אמרתי: "עזב, האסלאם סתם בדיקה".

התקשרתי לתיכון. אמרתי: "אני צריך שתסדרו לי כומר אהוד שיסביר לי בצורה רצינית את הדת של הנצרות". אמר לי האיש: "אל תדאג. יש לי כומר אהוד מאד מיוחד, הוא ילמד אותך בצורה הכי טובה שיכולה להיות".

התחלתי ללמד. שכרתי בית מלון, ולמתי שבועיים. אחרי שבועיים הוא אומר לי: "אתה יודע, שבוע הבא אין שיעורים". "למה?" אמר לי: "מה למה? הכומר עולה לשמים, מדבר עם אלקים, מביא גלויים, נבואות, עניינים".

אני כבר ידעתי מה יקרה מפעם שעברה. הוצאתי צ'ק, מלאתי את כל הצ'ק, שמתי לו ביד. הוא פותח... "ואו", נבהל מהצ'ק. אומר לי: "אתה בא אתנו?".

באמת ככה, מוצאי שבת, במקום לעלות אנוחנו יורדים. מנהרה ועוד מנהרה. יורדים למטה למטה. הגענו לאיזה אוכלם... מה אני אגיד לך איזה אוכלם. מי היו שם? אנשים שאם אתה מזכיר אותם בעולם, אנשים רועדים מהם. מה עשו שם שבוע שלם? עבודה זרה, גלוי עריות, שפיות דמים.

אמרתי לעצמי: "זה נקרא דת? עזב, שטיות". נשאר לי דת של היהדות. אני רוצה לראות אם זה אמת או לא אמת.

עליתי לארץ ישראל. הגעתי לירושלים, לכתל, בעיר העתיקה. כשהסתובבת, שאלתי איזה ילד: "תגיד לי ילד, מי זה פה הרב הכי גדול שיש פה?".

למח אותי לכתבת ברביע היהודי אל הרב אביגדור בנצל שליט"א, אמר לי: "הנה, זה הרב

שלנו". באתי לרב, אמרתי לו: "הרב, אני רוצה ללמד על היהדות. אם זה בסדר, אני רוצה להיות יהודי".

אמר לי הרב: "אני ממש מצטער. אצלנו היהדות עוברת דרך הבטן של אבא. מי שבא מאבא יהודיה הוא יהודי, מי שלא - לא".

אני כבר ידעתי את התכנית. הוצאתי צ'ק, מלאתי אותו. נתתי לרב ביד. הרב פותח את הצ'ק, מסתכל, לוקח אותו, קרע אותו. אמרתי: "הופה, פה כבר נשמע משהו אחר. פה אני רוצה שלא מתרגשים".

"הרב, האם אני לא יכול ללמד יהדות?" הרב הביט לי בעיניים ואמר: "אתה יכול ללמד יהדות, איזו בעיה. אבל להיות יהודי אתה לא יכול".

ובאמת התחלתי ללמד. שבועיים אני לומד. שבוע שלישי אני מגיע ללמד, אני רוצה שהחברתא הגיע ואנוחנו מתחילים ללמד. אני אומר לו: "תגיד לי, מתי הרב שלך עולה לשמים? מתי הוא מביא גלויים, מדבר עם אלקים?".

אמר: "מה? מה אתה רוצה מהרב שלנו? הוא צעיר, מה אתה רוצה, שיעלה לשמים? מה אכפת לך שהוא חי?".

הסברתי לו: "תשמע, לפני שבאתי לפה, אני הייתי כבר בשתי דתות. בשתיהן אחרי שבועיים ספרו לי 'עולים לאלקים, מדברים עם אלקים, מביאים גלויים, עניינים'. מתי ביהדות עולים לשמים, מביאים גלויים, עניינים?".

"אה, שאלה טובה. בוא נשאל את הרב". באמת? "כן, בוא נשאל את הרב באמת".

הם הגיעו לרב אביגדור בנצל, ואמרו: "הגוי הזה לפני שבא לפה, הוא היה בשתי דתות. אחרי שבועיים מהלמדתי אבא או לו 'עולים לשמים, מביאים גלויים, עניינים'. מתי ביהדות עולים לשמים? מתי מביאים גלויים? איך עושים את זה?".

אמר לו הרב: "אצלנו ביהדות זה בדיוק הפוך. אף אחד לא עולה לשמים. את השמים מורידים לארץ. כל התגברות שאתה מתגבר, כל דבר שיש לך נסיון ואתה מזליח לעמד בו - אתה מוריד את השמים לארץ".

למה? כי הארץ, לפי הרב האלשיך, יותר גבוהה משמי השמים. יותר גבוהה משם. למה? כי פה אתה מתמודד. פה יש לך נסיונות, יש לך רצונות, ופתאום אתה נתקע, ומתגבר - זה יותר הכי גבוה שיש.

מעלת ההתגברות דוקא איפה שקשה

עכשו בואו נראה מה זה אומר בשבילנו, תגיד לי, מה אתה עושה? תכנתת תכנון לבין הזמנים, ואתה חושב עליו כבר חצי שנה. ופתאום אתה סוף סוף מגיע ליעד הנכסף, ויש פריצות. מה עושים עכשיו?

אה! מה בין אדם אומר: "יש מקום להקל. כתוב בספרים שאם אתה הולך מהצד...". ואתה יודע מה, אני לא מבין, אם זה אסור, זה אסור! נניח שזה היה משהו אחר, מה היית אומר לו: "אסור", נכון? אבל אצלי... "תשמע, אני כבר תכנתתי על זה שבועיים לפני כן, והילדים אמרו לי 'אבא, אנוחנו חביבים להגיע לשם. בלי זה אין בין הזמנים'".

ואתה לא יודע שהתגברות אחת שאתה מתגבר אתה קונה עולמות. ואיפה אתה מתגבר? לא איפה שהכל זורם, דוקא איפה שנתקע, איפה שיש התמודדות.

זה מזכיר לי ספור על אותו אחד שאמר שהוא ותרן לאשתו. איזה בעל, איזה בעל ותרן. ממש ותרן. הוא אמר שהוא היה מאוד רעב. הוא אמר: "בטח אשתי עכשיו חושבת עלי, והיא הכינה לי שניצל, פרגית, ובשר". אתה יודע, הוא הגיע הביתה - היה שניצל, היה בשר, לא היה פרגית. אומר: "טוב, אני מותר לה". איזה בעל... קדש קדשים. בורא עולם בטח אומר עליו: "ראו בריה שבראתי בעולמי, איזה ותרן". זה נקרא ותרן? זה נקרא לתור לאלקים?

דוקא כשהכל לא מסתדר, תכנתת תכנונים, "חשבת אני אעשה כך וכך", ופתאום אלקים הקליט הפוך. לא מסתדר, וואי, שם זה נסיון. שם אתה מוריד את שמי השמים לארץ. שם זה שיה המדרגה שאתה יכול להיות.

ספר איזה יהודי אהוד, בדרך צחות, שהלך לרופא שנים. "דוקטור, אני צריך שתכין לי שבע שנים תותבות". "שבע? למה שבע? נכון לך אהוד שתשתמש בו". "לא, לא. אני מאוד מחמיר. אהוד לפרנה, אהוד לחלבי, ואהוד לבשר". "אה, בסדר. אבל זה רק שלוש, איך הגעת לשבע?" "נפסח? מה עם פסח? הרי זה הכל חמץ, אני צריך גם לפסח אהוד לפרנה, אהוד לחלבי, אהוד בשר". אמר: "בסדר, הגענו לשם. למה צריך עוד אהוד?".

אומר לו: "עוד אהוד אני צריך לבין הזמנים. בבין הזמנים אני אוכל בשרי, חלבי, הכל. אוכלים הכל". זהו. בין הזמנים בן אדם מגיע לאיזה מסעדה והוא רעב. "יש לך הכשר?" "יש", "אה, שים". מה כבר יכול להיות? איזה בעיה יכולה להיות בעוף? ומן הסתם הירקות 'חסלט'... זה תריון של בין הזמנים.

מתעצמים לאהב את השם ולשבח

למה זה כך? כי שם יש נסיונות. ואתה לא יודע שאתה מוריד את השמים לארץ. מה שכתב האלשיך הקדוש כותב בדיוק ככה גם האור החיים הקדוש בפרשת קרח (במדבר טו, כב).

כותב האור החיים הקדוש: "עוד נתכונן (משה) לדבר לפניו לפני הקב"ה דברי רצוי על פי מה שקדם לו בדיעתי הדרגות שיש לבוא עולם חפץ בהם". מה הדרגות שבוא עולם חפץ בהם? מה הוא אוהב?

"אהוד - הוא שבח והלל אשר יתנו לו כל צבא מעלה". כל צבא מעלה, השבח שיתנו לו כל צבא מעלה - זו המדרגה הראשונה הנמוכה.

"למעלה ממנו" מה המדרגה היותר גבוהה מזה? "שבח והלל אשר יתנו לו נשמות הצדיקים משני אוצרות החיים. אוצר אחד של נשמות שעדיין לא באו לעולם, שעליהם אמרו חז"ל 'עד שיכלו כל הנשמות שבגוף'. אוצר השני - אותם הנשמות שכבר היו בעולם וחזרו ונתנו באוצר החיים. וככל נותנים שיר שבח והודאה לבורא יתברך שמו, בסוד 'כל פעל ה' למענהו'." זו הדרגה השנייה הגבוהה יותר.

זאת אומרת, כל הצדיקים שמפיקים, שמשבחים את בורא עולם - זו המדרגה השנייה. המדרגה היותר גבוהה, "למעלה מהם" מה יש למעלה מהם? מה יש יותר מהתנאים? יותר מהאמורים? יותר מהנביאים? יותר מכל האנשים?

יש אוננו. יש משהו יותר גבוה למעלה מהם. "למעלה מהם השיר והשבח העולה מנשמות אשר הם בעולם הזה, אשר הם תוך הפשר, והוא מונע אותם מלהכיר את השם, והם מתעצמים לאהב את השם ולשבחו ולהודות - זה העליון, השוק אצל בורא עולם, למעלה מן הכל".

פה, פה בעולם הזה. אז אם בעולם הזה, כשאתה נמצא בנסיון. אם זה בין הזמנים - וואי, כמה נסיונות. כמה גבולים יש. וכן אדם יודע לתפס את עצמו חזק - כמה הוא מרויח.

ברגע אחד שבו אדם נותן לעצמו החלטה "אני לא הולך לשם". אז נכון שהוא מפסיד ברגע זה, אבל בהמשך הדרך - וואי, כמה רוח יש בזה. כמה זה השוק והאהוב לבורא עולם הרגעים האלו שבו אדם מתמודד.

הספריה שהפכה ל-15 שנות חיים

ספר הרב אהרן שכטר זצ"ל, ראש ישיבת רבי חיים ברלין בארצות הברית. היום הראש ישיבה שם זה הרב שלמה חליוה, החתן שלו.

הוא ספר שכשהוא היה ילד בגיל 10, היה מגיע הרב שרגא מנדלוביץ' ובוחר את הילדים על פרשת שובע. כל ילד שידע קבל ממנו ספריה. לא ספריה של היום, ספריה של פעם. היום - יש מלא ספריות, זה לא נחשב. אבל לפני 60 שנה - ספריה הייתה דבר מאוד יקר. יום אחד הרב הגיע, ידענו שהרב בוחן אותנו. הכתיב טוב את החומר. והרב הגיע, בתן אותנו. ידעתי טוב. הוא עבר על כלם. כשהגיע אלי, בתן אותי, ידעתי. מאוד נהנה. הכניס את הדי, חפשו... נגמרו לו הספריות.

הוא אומר לי: "ילד, אל תדאג. מתר אני אביא לך ספריה". ואתה יודע, ראש הישיבה היה טרוד מאוד, ואני כל השבוע מסתובב לידו. הולך לידו, אולי הרב יזכר שהוא חיב לך ספריה. והרב שכח מזה לגמרי.

עברו מאז 50 שנה, והרב שכטר, בערך בגיל 60, קבל התקף לב מאוד חמור. הרופאים בבית החולים אמרו לו: "הרב לא יחזיק מעמד אפילו עד השקיעה", מרב שההתקף היה חמור. המצב היה מאוד קשה... ממש בקשר מהילדים שיתאספו, כי אלו רגעים אחרונים. הרב לא ישר עוד כמה שעות.

אתרי שעתים, התעורר הרב אהרן שכטר. התעורר, רואה את כל הילדים בוכים. "למה אתם בוכים?" אמרו לו: "אבא, לא משקרים לך, אבל אתה יודע אבא, אלו הרגעים האחרונים..." אמר: "אל תדאגו, אני רגעים אחרונים. אני אחיה עוד 15 שנה, אל תדאגו".

אמרו לו: "אבא, אבל הרופאים אמרו שהמצב מאוד קשה". אמר: "אני אגיד לכם. כשאתה קבלתי את ההתקף לב, הגעתי למעלה. פגשתי את הרב שרגא מנדלוביץ'. הוא אומר לי: 'בגלל שהייתי מרביץ תורה גישראל, נתנו לי רשות לרדת אליך. אתה זוכר שאני חיב לך ספריה? אז אני רוצה לתת לך תחליף. על הספריה הזאת, יש לי רשות ממאלקים, לתת לך לחיות עוד 15 שנים. אל תדאגו, אני אהיה בריא'".

וכדרך יס קם על הרגלים וחי 15 שנים אחר כך. הוא אמר: "לא ידעתי שספריה אחת בשמים זה 15 שנים. בן אדם שמוותר לעצמו על ספריה אחת, אתה יודע, זה 15 שנים". עקשו בוא נחשב על הספור הזה. אלו 15 שנים של תפילין. זה לא 15 שנים של חתולה. זה 15 שנים של תפילין, 15 שנים של ציצית, שים על כף מאזנים את כל זה ועוד. קח את כל השבתות, כל הרבצת תורה שהוא הרביץ במשך 15 שנים. שים הכל בכף מאזנים, כל השבתות, סכות, יום כפור. קח את הכל, שים הכל, תעמיס 15 שנים. כנגד זה - התגברות אחת על ספריה.

התגברות אחת שבו אדם מתגבר... בן אדם חושב לעצמו: "מי יודע איזה זכות תעמד לי". הזכות שתעמד לך לפעמים היא על התגברות על ספריה אחת. על ספריה אחת שאתה מתגבר, אתה יכול לזכות בהרבה.

ישועה במקום הקשי אצל רחל ולא

יום אחד רחל אמנו מגיעה לאחותה לאה. אומרת לה: "לאה, תני לי קצת מדודאי בנגד". לאה עונה: "המעט קחת את אישי, ולקחת גם את דודאי בני?" אני לא מבין. מה, אסור לאחות לבקש טובה מאחותה? כאלו האחות הלכה לשוק, קנתה מנגו. ואחותה מגיעה אליה, ואמרת לה: "אפשר לקבל מנגו?" מה היא מתנפלת עליה? על מנגו? זה אחיות? מה הבקשה לבקש מאחותי דודאים? ולאה ישר קופצת עליה. "מה, לא רק שלקחת את בעלי, עכשו את גם לוקחת את הדודאים?"

אז תראו, לרחל ולאה לכל אחת מהן משהו קשה ומשהו קל. ללאה היה מאוד קל להביא ילדים. ולדים היה לה בשפע, ששה שבטים. אבל מה היה קשה לה? שאין לה בעל. יעקב איבנו לא אתה. זה היה נסיון.

אצל רחל זה היה הפוך. לרחל היה בעל. היה לה בעל גדול. אבל ילדים אין לה. זה היה הנסיון שלה.

מה קרה בסוף? במקום שהיה קשה, כל אחת קבלה את השכר שלה על הקשי. לאה, שהיה לה קשה שלא היה לה בעל, זכתה להקבר עם יעקב איבנו לארץ ימים ושנות חיים במערת המכפלה. ואלו רחל לא זכתה להקבר עם יעקב איבנו כי בשבילה זה היה קל. איפה שקל - אין שם שכר. אבל איפה שהיה קשה לה? עם הילדים. לכן היא נקברה בבית לחם כדי שתציל את כל הילדים שלה. היא תציל גם את הילדים של לאה. למה? כי רק איפה שיש לה את הקשי, שם אתה הכי מצליח.

כחה של שתיקה

ספר איזה אברך אחד: יום אחד, היו דפיקות בדלת. מגיע השכן, אומר לי: "אני צריך טובה. אני לוקח הלאה מהגמ"ח. אם אתה יכול לחתם לי ערבות. לא סכים גדול". כמה אתה לוקח?" אמר: "אני לוקח 20 אלף שקל". אמרתי לו: "מה? 20 אלף? בשבילי זה סכום גבוה, אני לא יכול לחתם על 20 אלף ערבות".

אומר לי: "מה אתה דואג? הנה, יש לי פה תלושים. תראה, אני מרויח הרבה כסף, גם אשתי מרויחה. וגם אני דברתי אתם שאני מחזיר 500 שקל כל חודש. מה זה 500 שקל? זה כלום".

האברך מספר: "טוב, השכן בקש. אמרתי: 'אני אחתם'. הביא לי דף ריק. אמר: 'תשמע, אני עוד לא הספקתי למלא את הדף. אם אתה יכול בינתיים לחתם ואני כבר אמלא את הדף אחר כך'. אני האמנתי לו, חתמתי ונתתי לו את הדף. הוא הלך".

שלושה חודשים עברו, אני מקבל טלפון מהגמ"ח. "אדוני, אתה חתמת פה ערבות על 80 אלף שקל". אמרתי לו: "אני? 80? לא מכיר כזאת ערבות". "תבוא תראה". אני בא, מסתכל, אני רואה - כן, החתימה שלי. וכתוב 80,000 שקל. ואז הבנתי שזאת הערבות שחתמתי לשכן שלי. "אבל הבן אדם אמר לי 20". אמר לך 20? אבל פה כתוב שמונים".

הלכנו לדיו תורה. אומר לי הרב: "אתה חתמת פה?" כן, אני חתמתי. "זו חתימה שלך?" אני עונה: "כן, זו חתימה שלי". הרב אומר: "אם כן, אתה צריך לשלם". אני אומר: "אבל הרב, אני לא חתמתי על זה, הדף היה ריק, הוא אמר לי 20". הוא אמר: "יש כאן שטר ערבות על 80 אלף, ואתה מודה שזאת חתימה שלך, אני מה לעשות, אתה צריך לשלם".

כשהגעתי הביתה. אמרתי לאשתי: "גמרנו. נגמרו כל המותרות. אנחנו חייבים תקופה ארוכה להצטמצם ולהתחיל לחסוך לשלם לגמ"ח". "מה היה?" ספרתי לה את כל מה שקרה. אשתי שואלת אותי: "מי זה הבן אדם הזה?"

על הלשון עמד לי להגיד לה מי זה הבן אדם. התלבטתי: אני אגיד לה או לא אגיד לה? מצד אחד - הררי זו הזכות של אשתי לדעת. מצד שני - יש כאן לשון הרע. בסוף אמרתי לעצמי: "לשון הרע מה יצא לי מזה? מה זה יכול לעזור?" החלטתי לא לדבר. אמרתי לה: "לא משנה מי זה. זה הספור וזה המצב".

וככה היה, והתחלנו לשלם. כל חודש שלמנו קצת כדי לגמור את החוב.

בינתיים התברר שהשכן הזה שרמה, ברח לחוץ לארץ. הוא ברח. נעלם. לא רק אותי הוא רמה, את כל השכנים הוא החתיים. לקח וגבר.

עבר איזה זמן, יום אחד אנחנו מקבלים בדאר מעטפה. לי ולאשתי - פרטיסי טיסה לחוץ לארץ.

קבלנו במעטפה שני פרטיסי טיסה לחוץ לארץ. משפחה הזמינה אותנו לחתונה של הבן שלהם. אמרתי: "שני פרטיסי טיסה... משהו משלם. יש בית לישי, טיסות הלוך חזור, חתונה, יכול להיות נחמד". אמרתי לאשתי: "בואי נסע לחתונה לחוץ לארץ".

נסענו לחוץ לארץ. הגענו לחתונה, אשתי נכנסת לעזרת נשים שם בחתונה. את מי היא רואה? את השכנה שבבעלה לקח את הכסף. אשתי לא ידעה כלום. היא נגשה לשכנה, חקקה אותה. אמרה לה: "וואי, למה עזבתם? הייתם כל כך אנשים טובים, חבל שצוּבַתְם".

והשכנה אומרת לעצמה: "לא יכול להיות. חשבתי שהיא תרדף אחרי עם מערה. מה? ככה היא מדברת אתי, כל כך לבבית, לא יכול להיות". והיא ממש הייתה מלאת בושש וחרטה. ואשתי יושבת לידה כל הזמן ואומרת לה: "תחזרו אלינו, אתם כל כך אנשים טובים". וכל הזמן הזה אשתי בכלל לא יודעת מכל הספור.

אחרי האתונה, השכנה חזרה הביתה ונספרת לבעלה: "תשמע, את מי שנגבת - לא אכפת לי. תגנב את כלם. אבל את השכנים האלו... כל כך אנשים טובים. גנבת אותם ועוד הם מתיכים אליך. מחבקים אותך. זה לא אנשים, זה מלאכים, אלה לא בני אדם בכלל. אתה חיב להחזיר להם את הכסף, אני אומרת לך, עד מחו, אתה תחליט - או אני או הכסף. תשיג עכשו 80 אלף שקל, תביא להם את הכסף".

בעלה הלך. סדר את כל הכסף, הביא לאשתי. השכנה הלכה לבית שלהם. היא אמרה לאשתי האברך: "מבררת, הבאתי לך את ה-80 אלף שקל". היא אומרת: "איזה 80? על מה את מדברת?" השכנה עונה: "אל תהי תמימה. קחי את ה-80, קחי בלי דבורים וזהו".

אשתי האברך הייתה באמת תמימה. היא לקחה את ה-80. כשבעלה חזר היא ספרה לו: "השכנה הביאה 80 אלף ש"ח". הוא אמר: "וואי וואי". ורק אז הוא ספר לה את כל הספור.

האברך אומר: "תראה מה זה כח של בן אדם שמתגבר לא לדבר לשון הרע פעם אחת. תראה כמה מרויח. בוא נגיד שהייתי מספר לאשתי את הכל, מה היה קורה? אשתי הייתה מגיעה לחתונה, באמת עם המערה, ורצה אחריה. ואת ה-80 אלף לא הייתי מקבל חזרה, והייתי אמור לשלם אותם. בזה שידעת פעם אחת להתגבר - מה אתה מרויח!"

והשם יעזרונו על דבר כבוד שמו, אמן ואמן.